

יחסי בית ספר-הורים: מה חושבים השותפים?

1 הצורך

בתי ספר רבים מתלבטים בשאלה: כיצד להגביר את שיתוף ההורים בחיי בית הספר? אחד מבתי הספר בחר יעד כחלק מתפיסת בית הספר כקהילתי, אך גם לנוכח העובדה שבשנת הלימודים הקודמת הצטברו תלונות על קשיים בקשרי צוות בית הספר וההורים. בבית הספר נוצרה אווירה של חוסר אמון כלפי ההורים, ירידה במוטיבציה של המורים וכן התנגדויות או פסיביות וחוסר שיתוף פעולה של הורים בפעילויות שונות שבית הספר יזם.

מנהלת בית הספר בשיתוף עם הצוות המוביל ביקשה מרכזת ההערכה לבחון לעומק את תחושות הצוות על מנת לנסות להבין את מקורות הקושי בקשרים עם ההורים.

2

מטרות ההערכה וצוות משימה

רכזת ההערכה הגדירה עם הצוות המוביל את מטרות ההערכה: ללמוד על התחושות בצוות המורים ועל ההשלכות שלהן על תפקוד המורים; לבחון את מקורות ההתנגדות בקרב הורי בית הספר. הוחלט על הקמת צוות משימה שיכלול את רכזת ההערכה, הסגנית והיעצת.

3

איסוף הנתונים: הכלים ותהליך האיסוף

בשלב הראשון קיימה הרכזת ריאיונות עם מספר מחנכים לצורך בניית שאלון למורים. השאלון שנבנה עסק בתחושות המקצועיות והאישיות של המורים ובציפיות מההנהלה בעניין שיתוף ומעורבות ההורים בבית הספר. במקביל, נערכה ישיבה עם ועד ההורים המרכזי והוצג הרעיון לבצע תהליך הערכה, כולל שאלון להורים, על מנת ללמוד על יחסי הורים-בית הספר. ועד ההורים הסכים, ואף היה שותף בבניית השאלון ובעידוד הורים להשיב עליו.

4

עיבוד הנתונים והצגתם

רכזת ההערכה ניתחה ועיבדה את הנתונים שעלו משאלוני המורים וההורים. הממצאים משאלון המורים העלו כי הם חשים שההנהלה לא מגבה אותם, כתוצאה מכך חלה אצלם ירידה במוטיבציה ובמחויבות כלפי בית הספר, והם מצפים לקבל כלים לניהול שיח משמעותי עם ההורים. ממצאי שאלון ההורים הראו כי הם מרגישים שלא קיים ערוץ תקשורת עם בית הספר, וכי למעשה לא קיימת עימם שותפות. רבים מהם שוקלים לעזוב את בית הספר או לא לרשום אליו את ילדיהם האחרים.

נתונים אלה הוצגו להנהלת בית הספר ולוועד ההורים. בפגישות הללו אספה הרכזת את הפרשנויות וההצעות שעלו, והחלה להכין יחד עם צוות המשימה תוכנית פעולה.

5

גיבוש המלצות ותוכנית לשיפור

בישיבה נוספת בהשתתפות מורים והורים, הוצגה תוכנית הפעולה המוצעת, שכללה מספר מרכיבים:

- אימוץ של תוכנית חינוכית (תוכנית מדף) המעודדת שפה משותפת ויצירת תחושה של מחויבות הדדית בין הורים למורים ולתלמידים
- הוחלט לקיים ערבי הורים פעם בחודש לדיון בנושאים שוטפים המעסיקים את קהילת בית הספר
- לעדכן באופן שוטף את אתר בית הספר באירועים ובתמונות
- להוציא ניוזלטר חודשי שיישלח לכל ההורים.

תוכנית הפעולה כולל תקציב ולוח זמנים אושרה ע"י הנהלת בית הספר והחלה לפעול, שצוות המשימה ממשיך להיפגש ולעקוב מקרוב אחר התנהלות התוכנית.

6

הערכה חוזרת

בסוף שנת הלימודים התקיימו שני מהלכים על מנת ללמוד על העמדות בקרב הצוות הבית ספרי וההורים: הועבר שאלון נוסף למורים ולהורים, וכן התקיימו שתי קבוצות מיקוד עם הורים. בקבוצות המיקוד נשאלו ההורים אם הם מעוניינים להמשיך בפעולות שנעשו ואם יש להם הצעות נוספות.

רכזת ההערכה עיבדה בחודשי הקיץ את כלל הנתונים, התקיים דיון בצוות המשימה וגובשו החלטות על פעולות מומלצות לשנה הבאה. הפעולות שעליהן הוחלט הוכנסו לסדיריות וללוח הזמנים השנתי של בית הספר.

